

ΔΙΑ ΤΟΝ ΦΟΒΟ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ

ΑΠΟ καιρὸ ὁ κύριος Νίκος, ἔχοντας μικρὸ ταλέντο, καθὼς ἔνοιωσε τὸν ἑαυτὸ του ἢ μᾶλλον ἔχοντας συνείδησιν τῆς καλλιτεχνικῆς ψυχῆς του, σκεφτόταν νὰ γράψῃ ἕνα ρωμάντζο τέτοιο, ποῦ θὰ τὸν ἐξύψωνε σιτοῦ γνωστούς του κύκλους καὶ θὰ τὸν ἔκανε γνωστό στὸ κοινὸ: Καὶ τὸ κατόρθωσε ἰδοὺ πῶς: ἕνα μελαγχολικὸ δειλινὸ τοῦ γενάρη, καθημένας στὴ ζεστασιὰ τοῦ δωματίου του, ἐνῶ ὁ ἥλιος μελαγχολικὸς κατηφόριζε στὴ δύση καὶ ἡ γαλήνη τῆς μοναξιάς τοῦ ἔφερνε στὸ νοῦ του τῆς παλιῆς του ἀναμνήσεις, θυμήθηκε πῶς μιά τέτοια ἐποχὴ ἔδωκε καὶ δέκα χρόνια, ἔτσι ἕνα τέτοιο δειλινὸ, περίμενε τὴν φιλενάδα του ποῦ τοῦ εἶχε δώσει ραντεβού ...

Ἐπειδὴ ἐκείνη ἀργοῦσε καὶ ὁ κύριος Νίκος ἀδυμονοῦσε, σὰν κάθε ἐρωτευμένος, σηκώθηκε καὶ βγήκε πρὸς τὸ δρόμο νὰ τὴν προῦπαντήσῃ. Ποῖα κεραμίδια δὴ! Μὲ σπαραγμένη καρδιά, εἶδε τὴν μικρούλα του νὰ συζητῇ καὶ νὰ χαριεντίζεται μ' ἕνα νεαρὸ Δανδῆ! Ὡ! εἶδατε ποτὲ τίγρη νὰ σκοτώνουν τὸ μικρὸ της; ἄλλο τόσο καὶ ὁ κύριος Νίκος πόνεσε τὴ στιγμή ἐκείνη. Σκέφτηκε νὰ τρέξῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὸν νεαρὸ μὰ ἡ ἰδέα ὅτι ἦταν ἀνάρμοστο. Σ' ἕνα καθὼς πρέπει κύριο, νὰ φερθῇ παιδιάστικα, τὸν ἔκαμε νὰ περικιμένη ὥσπου νὰ τελειώσουν.

Ὅταν ἡ κοπέλα, ὕστερα ἀπὸ μιά ὥρα καθυστέρηση, πήγε στὸ ραντεβού τους, τῆς ἔκανε σκηνές, τὴν ἔβρισε μὲ ἀπρεπῆ λόγια καὶ τὸ τέλος ἦταν νὰ χωριστοῦνε διὰ... παντός.

Ἦτο σπουδαῖο θέμα, ἀδιττὴ ἡ ἀνάμνησις γιὰ ρωμάντζο. Πρῶτα—πρῶτα θὰ προυνόμιζε τὴν γυναῖκα, δαίμονα μὲ πρόσωπο ἀγγέλλου θὰ τὴν ἀποδείκνυε ἀστατη, ψεύτρα, μὲ κανένα ἰδανικὸ σκοπὸ στὴ ζωὴ της, καὶ μὲ μόνον πρόγραμμα τῆς τὴν ἐξολόθρευση τοῦ ἀνδρικοῦ φύλλου. Ἰστέρα θὰ ξακολουθοῦσε..... ὁ διαρκῶς ἀπατημένος, ὁ ἀληθινὸς μάρτυρας, τὸ θῆμα—ὁ ἄνδρας—καὶ πολὰ ἄλλα.

Ἦτο λοιπὸν σπουδαῖο τὸ θέμα του. Ἄψε—σῶσε λοιπὸν μέσα σὲ μιά βδομάδα ἀπὸ τότε ποῦ τὸ σκέφτηκε, ἦταν ἔτοιμο. Καταχαρούμενος πρὸ τοῦ προυνόμιστῆς ἢ εὐκαιρίας νὰ δείξῃ τὸ ἀληθινὸ του τάλαντο, ἔτρεξε στὸν ἀρχὴ συντάκτη ἑνὸς περιοδικοῦ. Ὁ κριτικὸς τὸ διάβασε μὲ προσοχὴ καὶ ὅταν ὁ κύριος Νίκος πήγε νὰ μάθῃ τὴν ἀξία τοῦ ἔργου του, τοῦ εἶπε πῶς ἦταν μιά πολὺ κοινὴ ἱστορία, ποῦ ἔχει ψα

λεὶ χιλιάκις, καὶ πῶς τότε μόνον θὰ ἦταν ἀξίος ἑνὸς τίτλου συγγραφῆς ἂν μποροῦσε νὰ δώσῃ εἰς τὸ κοινὸ ἕνα ἔργο ποῦ νὰ ἔχῃ μιά κοινὴ νικὴ διδασκαλίαν.

Ἐνοεῖτε πῶς ὁ κύριος Νίκος ἄκουσε βερεσὲ ὄλα τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ καὶ ἔφυγε τρομερὰ ταραγμένος χτυπώντας μὲ δύναμη τὴν πόρτα, βρίζοντας θεοὺς καὶ δαίμονας, χαρακτηρίζοντας ὄλους τοὺς διανοουμένους γιὰ ἀνοήτους.

Σὰν ἔφταξε στὸ δωμάτιό του καὶ πέρασε ὁ θυμὸς του, ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ προσεκτικὰ τὸ ἔργο του. Τοῦ φάνηκε τόσο γελαῖο ποῦ ἔρχισε νὰ πέρνῃ στὰ σοβαρὰ τὰ λόγια τοῦ κριτικοῦ. Καὶ μήπως δὲν εἶναι ἀλήθεια; τὴν γυναικείαν ἀστασία δὲν τὴν ἔχουν ψάλλῃ τόσες χιλιάδες συγγραφεῖς; Γι' αὐτὸ λοιπὸν τώρα εὐγνωμονοῦσα τὸν κριτικὸν ποῦ τοῦ ὑπέδειξε μιά μεγάλη βλακειὰ του, δι' αὐτὸ ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ ἀκριβῶς καὶ σύμφωνα μὲ τῆς ὑποδείξεις τοῦ κριτικοῦ του. Στὸ πρῶτο σκέφτηκε νὰ γράψῃ κάτι γιὰ τοὺς ἐμπόρους τῆς δόξης, ὅπως χαρὰκτῆριζε τοὺς ἀνώτερους ἀξιωματικοὺς καὶ νὰ ὑποδείξῃ στὸ κόσμον διὰ μόνον τοὺς ἀνδρείους στρατιώτας πρέπει νὰ τιμοῦν μὲ ἀξιώματα, αὐτοὺς ποῦ χύνουν τὸ αἷμα τους καὶ ὀχι τοὺς στρατηγοὺς ποῦ καθισμένοι στὴ ζέστα τους γράφουν τὰ ἐπιτελικὰ σχέδια. Ἦταν σπουδαῖο θέμα! Ἐμπρὸς λοιπὸν ἄρχισε νὰ γράφῃ καὶ ἔτσι μέσα σὲ δυὸ βδομάδες σκάρωσε ἕνα σπουδαῖο κοινωνιολογικὸ ἔργο τὸ ὁποῖον ἀναμφισβότως θὰ θαυματοῦστανε γιὰ τῆς πρωτότυπες ἰδέες του καὶ θάταν πολὺ διδαχτικὸ στὸ κοινὸ. Ἐὰν τὸ τελείωσε. Τὸ ἴδιο βράδυ, ἔτρεξε στὰ γραφεῖα μιᾶς ἐπιθεωρήσεως· τὸ ἄφισε καὶ σὲ λίγες μέρες ξαναπέρασε. Φαντασθῆτε τώρα τὸ θυμὸ του, σὰν ὁ ἀρχησυντάκτης τοῦ ἀνήγγειλε, μὲ σοβαρότητα ἕφτα Καρδινάλιων, διὰ τὸ ἔργο του ἔχει ἐπαναστατικὸν χαρακτῆρα· καὶ μάλιστα γιὰ τὴ σημερινὴ ἐποχὴ ποῦ ὁ ἐθνικισμὸς διαπνέει ὄλη τὴν ἀνθρωπότητα—ἦταν ὀλέπεις ἐποχὴ τοῦ πανευρωπαϊκοῦ πολέμου—θὰ ἀποτελοῦσε τρέλλα γιὰ τὸ συγγραφέα.

Περὶ τὸν νὰ ποῦμε πῶς ἔφυγε στελνώντας στὸ διάβολο κριτικὸς καὶ λογοτεχνία! Σὰν ἔφτασε στὸ σπίτι του ρίχτηκε ἀσθαίνοντας σὲ μιά καρέκλα. Σὲ λίγη ὥραν τοῦχαν παράσει καὶ ὄλας τὰ νεῦρα καὶ ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὰ λόγια τοῦ ἀρχησυντάκτου τῆς ἐπιθεωρήσεως Βρῆ-

με πῶς εἶχε δίκην ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄρχισε νὰ τὸν εὐχαρίστησῃ ποῦ τοῦ ἀνοιξὲ τὰ μάτια.

Ρίχνοντας τὰ χειρόγραφα σὺν μπουλο τοῦ κάθησε σ' ἓνα κάθησμά καὶ ἔπεσε σὲ ἀτέλειωτους ρεμβασμοὺς;... ἔξκφνα ἐνοιῶσε νὰ τὸν κεντᾶ παράξενος; οἰστρος, ἔτρεξε καὶ κάθησε στὸ γραφεῖο τοῦ καὶ σὲ δυὸ λεπτὰ σκάρωσε ἓνα ποίημα ποῦ ἐξυμνοῦσε ὄλες τῆς ἀρετῆς καὶ τὰ καλὰ τοῦ πολέμου. Σὰν τὸ τελείωσε καὶ τὸ ξαναδιάβασε κόντεψε ἀπὸ τῆς μανίας τοῦ νὰ φάη ὄλους τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος. "Αἱ Ναι", ἦταν σπουδαῖος πολεμικὸς διθύραμβος. Σηκώθηκε καταχαρούμενος καὶ τράβηξε γιὰ τὰ γραφεῖα μιᾶς ἑφημερίδος μὲ τὴν ἰδέαν νὰ προφτάσῃ τὴν ἐκδοσὴν τοῦ αὐριανοῦ φύλλου. Μπήκε ὄλος φασαρία καὶ τράβηξε ἴσα στὸ γραφεῖο τοῦ ἀρχισυντάκτη: Διαβάστε εἰπε!...

"Ὁ ἀρχισυντάκτης τὸν κύτταξε καὶ σούφρωσε τὰ φρύδια· διάβασε τὸ χειρόγραφο μὰ ἔπειθῆ ἦταν ἄνθρωπος ποῦ ἠ θεωρεῖς τοῦ "Ἐγγελες καὶ τοῦ Μάρξ τὸν εἶχαν κἀνὴ νὰ εἶναι ἀμίλητος γιὰ κάθε πολεμικὸ ἄνθρωπο ἔστω καὶ τῆς πένας, πέταξε μὲ πείσμα τὸ χειρόγραφο καὶ φώναξε δύνата!

—Τὶ διάβολο, ἔρῃ ἀδερφέ, τόσες καταστροφές προξένησε αὐτὸς ὁ πόλεμος, χῆρες γυναῖκες, ὄρφανά, ἐρημώσεις;..... καὶ οεῖς ψέλνεται τὰ καλὰ του; Δὲν σὰς συγκινεῖ ἢ καταστροφὴ τοῦ Βελγίου, τὸ αἷμα καὶ ἄρχισε νὰ ἀραδιάζῃ ὄλες τῆς καταστροφῆς; ἀναφέροντας πόλεις κατέστραμμένες, αἰματηρῆς μάχες, καὶ καταλήγοντας κατηγοροῦσε τοὺς ἥρωας τῆς..... πένας—πρὸ πάντων αὐτοῦς—οἱ ὄποιοι μὲ τὰ διδάγματά τους προκαλέσανε τὸν ὄλεθρο τὴν κασιτροφὴ καί.....

—Τὶ διάβολο χάθηκαν τόσα θέματα ποῦ νὰ ἐξυμνοῦν τὴν ἠσυχὴ ζωὴ;

"Ὁ κ. Νίκος τᾶχασε μπρὸς στὴ ρητορεία ἐκεῖνη καὶ, νοιώθοντας τὴν πραγματικὴ σημασίαν τοῦ ἔργου τοῦ, παραδέχτηκε σιωπηλὰ τῆς γνώμης τρῶ κριτικοῦ καὶ ἔφυγε μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι. Πῆγε στὸ σπίτι τοῦ καὶ ρίχτηκε σὲ μεγάλες σκέψεις ἐξέτασε μιὰ μιὰ τῆς γνώμης ὄλων τῶν κριτικῶν καὶ παραδέχτηκε στὸ τέλος ὅτι εἶχε ὄλο τὸ ἄδικο. Βέβαια ἢ γυναῖκα τὸ πρῶτο ρωμάνισο τοῦ, εἶναι γνωστὴ ἱστορία δὲν εἶχε καμμιά πρωτοτυπία. "Υστερα, οἱ ἔμποροι τῆς δόξης—τὸ δεύτερό τοῦ—ἐπαναστατικὸ καὶ μπορεῖ νὰ σὲ κλείσουν καὶ μέσα χωρὶς νὰ τὸ πάρῃ καὶ χαμπάρι. Τελευταία—ὄΠόλεμος—ναὶ μὲν σύγχρονο, πατριωτικὸ ἀλλὰ τοῦ Βερνιὲν ἢ σκιῆς; εἶναι καλὸ αὐτὸ; "Ὅχι βέβαια!... Σκέφτηκε νὰ μὴν ξαναγράψῃ μὰ αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ μεγαλειότερο ἔγκλημα κατὰ τῆς καλλιτεχνικῆς ψυχῆς τοῦ! "Απεφάσισε, ἂν θάγραφε, νὰ

γράψῃ κάτι τὸ νέο, τὸ ἀμερόληπτο, κάτι ποῦ νὰ μὴν θίγῃ κανένα.

Σὰν πῆγε νὰ πείσῃ, ἀντικρῶζοντας τὸ φωτινὸ ἄστρο τῆς νυκτὸς, κατὰλήφτηκε ἀπὸ κάτι πκράδοξες ἰδέες, ποῦ γέμισαν τὸ κεφάλι τοῦ καὶ ἀπειλοῦσαν νὰ πεταχτοῦν ἔξω, σπάζοντας τὸ κρανίον τοῦ, ἂν δὲν τῆς διειτύπωνε τὸ χέρι καὶ ἔτρεξε γυμνὸς στὸ γραφεῖο τοῦ. "Ἡ κόλλες γιόμιζαν ἢ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη καὶ μόλις τὸ χάραγμα κατάφερε νὰ τελειώσῃ. Δὲν κοιμήθηκε καθόλου· ὁ ἥλιος βγήκε, ὁ κύριος Νίκος ξαναπήθηκε καὶ ἔτρεξε στὰ γραφεῖα μιᾶς ἑφημερίδος. "Ὁ "Αρχισυντάκτης διαβάζοντας τὸ χειρόγραφο, ἔμεινε κατάπληκτος μπρὸς στῆς θαυμάσιες περιγραφὰς τῶν γραφικῶν τοπειῶν τῆς σελήνης καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὸ περνοῦσε στῆς στήλες τῆς ἑφημερίδος τοῦ ἂν ὁ παρατυχὼν—γιὰ κακὴ τύχη τοῦ κυρίου Νίκου—διευθυντῆς τοῦ "Ἀστεροσκοπεῖο δὲν ἀπεδείκνυε, ἐπικαλούμενος ὄλους τοὺς σοφοὺς ἀστρονόμους, ὅτι μονάχα βουὰ καὶ ἀγριοτοπίες ὑπάρχουν ἐπ' αὐτῆς.

Τότε ὁ φτωχὸς συγγραφεὺς, φασκελώνοντας πάντας—κριτικοὺς καὶ διανοουμένους ἔτρεξε καὶ ἔκλεισε τῆς παρατηρήσεις τοῦ καὶ τῆς μελέτες τοῦ σ' ἓνα μπουλο βάζοντας ἓνα ἐπίγραμμα στῆς φυλακισμένης ἐμπνεύσεως τοῦ....

«Διὰ τὸν φόβον τῶν "Ἰουδαίων».

ΜΩΜΟΣ